

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 1

1-) Müddeî, yeryüzünde yer bulamayınca niçin güneşe yöneliyor? (16 kelime)

Güneşin büyüklüğünden cesaret alıp

2-) Müddeî güneşe hangi bakış açısıyla hitap ediyor? (15 kelime)
Şirki esas alan,

3-) Güneş, kendisi hakkında nasıl bir konum tarif ediyor? (18 kelime)
Kendi başına malik bir

4-) Güneşin, bir sineğe hatta onun küçük bir parçasına bile gerçek anlamda sahip olamayacağını söylemesinin sebebi nedir? (18 kelime)
Çünkü en küçük canlıda

5-) Müddeî, güneşin bağımsız olmadığını öğrenince bu defa nasıl bir iddia ileri sürüyor? (16 kelime)
Madem hizmetkâr durumundasın, öyleyse

6-) Güneş bu ikinci iddiaya hangi ölçüyle cevap veriyor? (17 kelime)
Ancak bütün benzer yıldızları

7-) Bu bölümde güneşin verdiği cevaplar hangi ana fikri güçlendiriyor? (18 kelime)
Kâinattaki büyük varlıkların bile

8-) Güneşin kendini “hizmet eden” olarak tanıtmaması, metindeki rububiyet anlayışı açısından ne anlatır? (13 kelime)
Rububiyetin mahlûklara değil,

9-) Bu pasajda büyüklük ile sahiplik arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?
(16 kelime)

Sırf büyük olmak sahip

10-) Bir öğrenci bu parçadan düşünce hataları konusunda hangi uyarıyı
alabilir? (15 kelime)

Görünürde etkili olan

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 2

1-) Güneşe yönelen müddeînin içinden geçirdiği ilk plan nedir? (11 kelime)

Güneşin büyüklüğünde

2-) Müddeî güneşi nasıl tanımlayarak onu aldatmaya çalışıyor? (12 kelime)

Onu kendi başına

3-) Güneş bu tanımlamayı nasıl reddediyor? (16 kelime)

Bu düşüncüyü kesin biçimde

4-) Güneşin “en küçük canlıya bile sahip değilim” demesi neyi ispat için kullanılmıştır? (14 kelime)

Kudret ve mülkiyetin

5-) Müddeînin ikinci sözünde “sebepler adına sahiplenme” düşüncesi neyi yansıtıyor? (10 kelime)

Hakiki fail

6-) Güneşin son cevabında sayılan işler hangi tür bir kudreti gerekli kılar? (17 kelime)

Tek tek değil topluca

7-) Güneşin yıldızlarla ilgili verdiği örnek, niçin meseleyi sadece güneşten ibaret bırakmıyor? (17 kelime)

Çünkü gerçek sahipliğin anlaşılması

8-) Bu bölümde “hikmet”, “haşmet” ve “zînet” vurguları neyi

destekliyor? (10 kelime)
Kâinatta rastgelelik

9-) Pasajın bütününden çıkarılacak en temel sonuç nedir? (13 kelime)
Sebeplerin ve büyük

10-) Bu pasajın bütününü tek cümleyle özetlersen nasıl özetlersin? (15 kelime)
Güneş dahil bütün

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 3

1-) Güneşe yönelttiği ilk hitapta hangi inanç çizgisine yaklaşmaktadır?
(13 kelime)

Ateşi veya güneşi

2-) Güneşin “görevli” olduğunu söylemesi, yaratılmışlık bakımından ne ifade eder? (13 kelime)

Kendi kendine var

3-) Güneş niçin özellikle canlıdaki ince sanatlara dikkat çekiyor? (18 kelime)

Kendisinin ısı ve ışık

4-) Güneşin cevaplarında tevazu ile birlikte hangi düşünce öne çıkıyor?
(12 kelime)

Her nimetin ve

5-) Müddeînin ikinci denemesi, ilk reddedişten sonra hangi mantık hatasına düştüğünü gösterir? (15 kelime)

Bağımsız olamayan bir

6-) Güneşin kendisini kime nispet edebileceğini söylerken verdiği ölçü nedir? (17 kelime)

Ancak gökteki büyük düzeni

7-) Bu bölümde küçük ile büyük arasında kurulan karşılaştırma neyi öğretir? (16 kelime)

Allah’ın sanatının hem en

8-) Metindeki tartışma, insanın sebeplere bakışını nasıl düzeltmeyi amaçlar? (14 kelime)
Sebepleri gerçek malik

9-) Pasajda “sebepler” anlayışı hangi yönden eleştirilmektedir? (8 kelime)
Sebeplere gerçek

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 4

1-) Müddeî güneşi neden uygun bir hedef gibi görüyor? (11 kelime)
Onun çok

2-) Güneşe hitabında kullandığı sözlerin temel amacı nedir? (13 kelime)
Güneşi bağımsız göstermek

3-) Güneşin verdiği ilk cevapta en keskin vurgu hangisidir? (7 kelime)
Kendi

4-) Güneşin kendini bir mekânda hizmet eden unsur gibi tanıtmayı neyi
ima eder? (10 kelime)
Varlığının ve

5-) Sineğin organlarıyla ilgili verilen örnek ne tür bir delil sayılır? (13
kelime)
Küçük bir varlıktaki

6-) Müddeînin “hizmetkârsan benim ol” tarzındaki sözü neden geçersiz
kalıyor? (13 kelime)
Çünkü hizmet etmek,

7-) Güneşin son cümlesinde tarif edilen zatın hangi fiilleri öne
çıkartılıyor? (13 kelime)
Yıldızları yaratması, yerleştirmesi,

8-) Bu fiillerin birlikte anılması niçin önemlidir? (15 kelime)
Sadece var etmek

9-) Pasajdaki muhakeme tarzı daha çok hangi yöntemle ilerliyor? (11 kelime)
İddiayı sınavı

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 5

1-) Müddeînin güneş hakkındaki ilk beklentisi nasıl özetlenebilir? (9 kelime)

Güneşte bir

2-) Güneşe yöneltilen övgü dolu sözler gerçekte neye hizmet ediyor? (13 kelime)

Güneşi olduğundan farklı

3-) Güneş niçin bu övgüyü kabul etmiyor? (10 kelime)

Çünkü kendisinin

4-) En küçük canlı parçasına bile malik olamamak, güneşin sınırları hakkında ne gösterir? (12 kelime)

Onun etkisinin sınırlı

5-) Güneşin canlıdaki sanatları kendi “dükkânında” bulunmayan şeyler olarak göstermesi ne anlatır? (12 kelime)

Canlılardaki ince yapının

6-) Müddeî neden ilk reddedişten sonra yöntem değiştiriyor? (10 kelime)

Bağımsızlık iddiası

7-) Güneşin ikinci cevabında aidiyet nasıl tanımlanıyor? (15 kelime)

Aidiyet, ancak bütün

8-) Bu aidiyet tanımı, tevhid düşüncesini nasıl pekiştiriyor? (15 kelime)

Kısmi ve parçalı

9-) Parçada geçen hitapların sertliği neyi yansıtıyor? (12 kelime)
Tevhid konusunda tavizin

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 6

1-) Yerde başarısız olan müddeînin güneşe gitmesi, onun psikolojisi hakkında ne gösteriyor? (13 kelime)

Vazgeçmeyen fakat hakka

2-) Müddeî güneşi hangi sıfatlarla kandırmaya çalışıyor? (13 kelime)
Onu kendi kendine

3-) Güneş bu sıfatlara karşı kendini nasıl konumlandırıyor? (16 kelime)
Kendini ilah değil, emre

4-) Güneşin sinek örneğini vermesi, hangi yanlış ölçüyü yıkıyor? (12 kelime)
“Büyük olan mutlaka

5-) Güneşe göre küçük bir canlıdaki sanat neden önemlidir? (13 kelime)
Çünkü gerçek kudret,

6-) Müddeînin ikinci aşamada sebepler adına konuşması, düşüncesindeki hangi sapmayı açığa çıkarır? (10 kelime)
Hakiki faili

7-) Güneşin son cevabında geçen kozmik düzen unsurları nelerdir? (13 kelime)
Yüksek yıldızların yaratılması,

8-) Bu düzen unsurlarından hareketle güneş hangi sonuca ulaştırıyor? (16 kelime)
Böyle kapsamlı işleri yapabilen

9-) Bölümün sonunda okuyucuya verilmek istenen imanî ders nedir?
(15 kelime)
Kâinattaki her büyük

CEVAP ANAHTARI

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Müddeî, yeryüzünde yer bulamayınca niçin güneşe yöneliyor?

Güneşin büyüklüğünden cesaret alıp orada bir gedik açabileceğini ve böylece yeri de kendi hesabına bağlayabileceğini sanıyor.

2-) Müddeî güneşe hangi bakış açısıyla hitap ediyor?

Şirki esas alan, sapmış felsefenin diliyle konuşuyor ve güneşi bağımsız bir hâkim gibi göstermeye çalışıyor.

3-) Güneş, kendisi hakkında nasıl bir konum tarif ediyor?

Kendi başına malik bir varlık değil; emredilen bir görevli ve sahibinin mülkünde hizmet eden bir unsur olduğunu bildiriyor.

4-) Güneşin, bir sineğe hatta onun küçük bir parçasına bile gerçek anlamda sahip olamayacağını söylemesinin sebebi nedir?

Çünkü en küçük canlıda bile güneşin yapamayacağı, kudret alanını aşan ince ve hayret verici sanatlar bulunduğunu ifade ediyor.

5-) Müddeî, güneşin bağımsız olmadığını öğrenince bu defa nasıl bir iddia ileri sürüyor?

Madem hizmetkâr durumundasın, öyleyse sebepler adına bana ait olmalısın diyerek onu yine kendi tarafına çekmeye çalışıyor.

6-) Güneş bu ikinci iddiaya hangi ölçüyle cevap veriyor?

Ancak bütün benzer yıldızları yaratan, göklere hikmetle yerleştiren, haşmetle döndüren ve güzellikle süsleyen zata ait olabileceğini söylüyor.

7-) Bu bölümde güneşin verdiği cevaplar hangi ana fikri güçlendiriyor?

Kâinattaki büyük varlıkların bile kendi başlarına tasarruf sahibi olmadığını ve gerçek sahipliğin tek ilahî kudrete ait olduğunu gösteriyor.

8-) Güneşin kendini “hizmet eden” olarak tanıtmaması, metindeki rububiyet anlayışı açısından ne anlatır?

Rububiyetin mahlûklara değil, onları sevk ve idare eden tek Rabbe mahsus olduğunu anlatır.

9-) Bu pasajda büyüklük ile sahiplik arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Sırf büyük olmak sahip olmayı gerektirmez; asıl ölçü, bütün düzeni kuran ve her şeyi kuşatan kudrettir.

10-) Bir öğrenci bu parçadan düşünce hataları konusunda hangi uyarıyı

alabilir?

Görünürde etkili olan bir sebebi, hakiki sahip ve yaratıcı sanma hatasına düşmemesi gerektiği uyarısını alabilir.

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Güneşe yönelen müddeînin içinden geçirdiği ilk plan nedir?

Güneşin büyüklüğünde kendine bir açık kapı bulup oradan etkisini genişletmeyi tasarlıyor.

2-) Müddeî güneşi nasıl tanımlayarak onu aldatmaya çalışıyor?

Onu kendi başına hükmeden, iradesi kendinden olan bir sultan gibi göstermeye uğraşiyor.

3-) Güneş bu tanımlamayı nasıl reddediyor?

Bu düşüncüyü kesin biçimde geri çevirip kendi başına malik olmadığını, yalnızca vazifeli bir memur olduğunu belirtiyor.

4-) Güneşin “en küçük canlıya bile sahip değilim” demesi neyi ispat için kullanılmıştır?

Kudret ve mülkiyetin zahirî büyüklükle değil, canlılardaki ince yaratılışı yapabilmekle anlaşılacağını göstermek için kullanılmıştır.

5-) Müddeînin ikinci sözünde “sebepler adına sahiplenme” düşüncesi neyi yansıtır?

Hakiki fail yerine vasıtaları öne çıkaran bozuk bir düşüncüyü yansıtır.

6-) Güneşin son cevabında sayılan işler hangi tür bir kudreti gerekli kılar?

Tek tek değil topluca yaratmaya, düzenlemeye ve yönetmeye gücü yeten kapsamlı ve sınırsız bir kudreti gerekli kılar.

7-) Güneşin yıldızlarla ilgili verdiği örnek, niçin meseleyi sadece güneşten ibaret bırakmıyor?

Çünkü gerçek sahipliğin anlaşılması için güneşin benzerleriyle birlikte ele alınması ve bütün gök düzeninin dikkate alınması gerekiyor.

8-) Bu bölümde “hikmet”, “haşmet” ve “zînet” vurguları neyi destekliyor?

Kâinatta rastgelelik değil, bilinçli düzen, güç ve sanat bulunduğunu destekliyor.

9-) Pasajın bütününden çıkarılacak en temel sonuç nedir?

Sebeplerin ve büyük varlıkların bağımsız güç sahibi olmadığı, hepsinin Allah’ın emri altında bulunduğu.

10-) Bu pasajın bütününü tek cümleyle özetlersen nasıl özetlersin?

Güneş dahil bütün büyük varlıklar, bağımsız efendiler değil; her şeyi

kuşatan tek Rabbin emrindeki hizmetkârlardır.

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 3 -

CEVAPLAR

1-) Güneşe yönelttiği ilk hitapta hangi inanç çizgisine yaklaşmaktadır? Ateşi veya güneşi merkeze alan sapkın bir anlayışa yaklaşmakta ve güneşi ilahlaştırmaya çalışmaktadır.

2-) Güneşin “görevli” olduğunu söylemesi, yaratılmışlık bakımından ne ifade eder?

Kendi kendine var ve serbest olmadığını, emre bağlı bir mahlûk olduğunu ifade eder.

3-) Güneş niçin özellikle canlıdaki ince sanatlara dikkat çekiyor?

Kendisinin ısı ve ışık vermesine rağmen hayatın ve organlardaki hassas düzenin asıl kaynağı olamayacağını göstermek için dikkat çekiyor.

4-) Güneşin cevaplarında tevazu ile birlikte hangi düşünce öne çıkıyor? Her nimetin ve her sanatın gerçek sahibinin Allah olduğu düşüncesi öne çıkıyor.

5-) Müddeînin ikinci denemesi, ilk reddediştten sonra hangi mantık hatasına düştüğünü gösterir?

Bağımsız olamayan bir şeyi, bu defa sebepler adına sahiplenebileceğini sanarak yine asılsız bir sonuca gidiyor.

6-) Güneşin kendisini kime nispet edebileceğini söylerken verdiği ölçü nedir?

Ancak gökteki büyük düzeni kuran, yıldızları yaratan ve hepsini yerli yerince sevk eden zata ait olabileceğini söylüyor.

7-) Bu bölümde küçük ile büyük arasında kurulan karşılaştırma neyi öğretir?

Allah’ın sanatının hem en küçük canlıda hem de en büyük gök cisminde aynı hâkimiyetle görüldüğünü öğretir.

8-) Metindeki tartışma, insanın sebeplere bakışını nasıl düzeltmeyi amaçlar?

Sebepleri gerçek malik ve fail sanmak yerine, onları ilahî emrin hizmetkârı olarak görmeyi öğretir.

9-) Pasajda “sebepler” anlayışı hangi yönden eleştirilmektedir?

Sebeplere gerçek sahiplik ve tesir vermesi yönünden eleştirilmektedir.

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 4 -

CEVAPLAR

1-) Müddeî güneşi neden uygun bir hedef gibi görüyor?

Onun çok büyük oluşunu, içine sızılacak bir alan varmış gibi değerlendiriyor.

2-) Güneşe hitabında kullandığı sözlerin temel amacı nedir?

Güneşi bağımsız göstermek ve böylece ilahî otoriteden kopuk bir güç merkezi gibi sunmaktır.

3-) Güneşin verdiği ilk cevapta en keskin vurgu hangisidir?

Kendi başına sahiplik iddiasının kesin olarak reddedilmesidir.

4-) Güneşin kendini bir mekânda hizmet eden unsur gibi tanıtmayı neyi ima eder?

Varlığının ve işleyişinin başka bir iradeye bağlı olduğunu ima eder.

5-) Sineğin organlarıyla ilgili verilen örnek ne tür bir delil sayılır?

Küçük bir varlıktaki sanat üzerinden büyük bir varlığın yetersizliğini gösteren karşılaştırmalı bir delildir.

6-) Müddeînin “hizmetkârsan benim ol” tarzındaki sözü neden geçersiz kalıyor?

Çünkü hizmet etmek, sebeplere ait olmayı değil, hakiki sahibin emrine bağlı olmayı gösterir.

7-) Güneşin son cümlesinde tarif edilen zatın hangi fiilleri öne çıkarılıyor?

Yıldızları yaratması, yerleştirmesi, hareket ettirmesi ve onlara süslü bir düzen vermesi öne çıkarılıyor.

8-) Bu fiillerin birlikte anılması niçin önemlidir?

Sadece var etmek değil, devamlı düzenlemek ve yönetmenin de aynı tek kudrete ait olduğunu gösterir.

9-) Pasajdaki muhakeme tarzı daha çok hangi yöntemle ilerliyor?

İddiayı sınavı yetersizliğini ortaya koyan aklî ve karşılaştırmalı bir muhakemeyle ilerliyor.

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 5 -

CEVAPLAR

- 1-) Müddeînin güneş hakkındaki ilk beklentisi nasıl özetlenebilir?
Güneşte bir açıklık bulup kendi iddiasına dayanak çıkarma beklentisidir.
- 2-) Güneşe yöneltilen övgü dolu sözler gerçekte neye hizmet ediyor?
Güneşi olduğundan farklı gösterip onu bağımsız bir güç gibi kabul ettirmeye hizmet ediyor.
- 3-) Güneş niçin bu övgüyü kabul etmiyor?
Çünkü kendisinin hükmeden efendi değil, emredilen bir vazifeli olduğunu biliyor.
- 4-) En küçük canlı parçasına bile malik olamamak, güneşin sınırları hakkında ne gösterir?
Onun etkisinin sınırlı olduğunu, yaratma ve sahiplik makamının ona ait olmadığını gösterir.
- 5-) Güneşin canlıdaki sanatları kendi “dükkânında” bulunmayan şeyler olarak göstermesi ne anlatır?
Canlılardaki ince yapının güneşin tabiatından çıkmadığını ve başka bir ilme-kudrete dayandığını anlatır.
- 6-) Müddeî neden ilk reddedişten sonra yöntem değiştiriyor?
Bağımsızlık iddiası tutmayınca bu kez sebepler adına sahiplenme yolunu deniyor.
- 7-) Güneşin ikinci cevabında aidiyet nasıl tanımlanıyor?
Aidiyet, ancak bütün yüksek yıldızları var eden ve onları tam düzen içinde yöneten zata bağlanıyor.
- 8-) Bu aidiyet tanımı, tevhid düşüncesini nasıl pekiştiriyor?
Kısmi ve parçalı güç odaklarını reddedip bütün kozmik düzeni tek yaratıcıya nispet ederek tevhidi kuvvetlendiriyor.
- 9-) Parçada geçen hitapların sertliği neyi yansıtır?
Tevhid konusunda tavizin olmadığını ve bâtlı sahiplik iddialarının kesin şekilde reddedildiğini yansıtır.

lisans 32-soz-p14-1-mevkif-gunesin-sehadeti - Set 6 -

CEVAPLAR

1-) Yerde başarısız olan müddeînin güneşe gitmesi, onun psikolojisi hakkında ne gösteriyor?

Vazgeçmeyen fakat hakka yönelmeyen, sürekli yeni bir dayanak arayan inatçı bir tavır gösteriyor.

2-) Müddeî güneşi hangi sıfatlarla kandırmaya çalışıyor?

Onu kendi kendine yeten, kendi üzerinde hüküm sahibi bir yönetici gibi sunmaya çalışıyor.

3-) Güneş bu sıfatlara karşı kendini nasıl konumlandırıyor?

Kendini ilah değil, emre bağlı bir memur ve ilahî mülkte hizmet eden bir araç olarak konumlandırıyor.

4-) Güneşin sinek örneğini vermesi, hangi yanlış ölçüyü yıkıyor?

“Büyük olan mutlaka daha üstün yaratıcı güce sahiptir” şeklindeki yanlış ölçüyü yıkıyor.

5-) Güneşe göre küçük bir canlıdaki sanat neden önemlidir?

Çünkü gerçek kudret, en ince yapıları da kusursuzca var edip idare edebilmeyi gerektirir.

6-) Müddeînin ikinci aşamada sebepler adına konuşması,

düşüncesindeki hangi sapmayı açığa çıkarır?

Hakiki faili bırakıp araçlara bağımsız değer verme sapmasını açığa çıkarır.

7-) Güneşin son cevabında geçen kozmik düzen unsurları nelerdir?

Yüksek yıldızların yaratılması, gökte yerlerine konulması, döndürülmesi ve süslenmiş bir nizam içinde tutulmasıdır.

8-) Bu düzen unsurlarından hareketle güneş hangi sonuca ulaştırıyor?

Böyle kapsamlı işleri yapabilen bir zata bağlı olmayan hiçbir varlığın gerçek sahiplik iddia edemeyeceği sonucuna ulaştırıyor.

9-) Bölümün sonunda okuyucuya verilmek istenen imanî ders nedir?

Kâinattaki her büyük kuvvetin Allah’ın emri altında bir görevli olduğu ve ulûhiyetin hiçbir mahlûka verilemeyeceğidir.